

Dosarul nr. 2ra-1787/22  
2-19161670-01-2ra-21122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Vișcu)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Malii, O. Cojocaru, V. Cotorobai)

## Î N C H E I E R E

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

### CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:  
Președinte, judecător  
Judecători

Viorica Puica  
Ion Malanciuc  
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Leahu Aurel și Leahu Ruxanda cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată și menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

#### c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2019, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Leahu Aurel și Leahu Ruxanda, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei împrumutului în sumă de 3503,54 dolari SUA, după cum urmează: 971,61 dolari SUA – plăți lunare restante; 2370,95 dolari SUA – plățile declarate scadente; 160,98 dolari SUA – dobânda de întârziere și taxa de stat în sumă de 1864,00 de lei.

În motivarea acțiunii, a indicat că, la XX decembrie XXXX, a fost încheiat contractul de împrumut cu dobândă nr. XXXXXXXXX și Acordul Adițional nr.1 la contractul de împrumut, în baza căruia i-a fost acordat lui Leahu Aurel un împrumut cu dobândă în mărime de 6000 dolari SUA, cu termen de rambursare până la data de 15 decembrie 2020, valoarea totală a contractului a format suma de 13 081,44 dolari SUA.

A menționat că, conform pct 4.1 și anexei nr. 1 din contractul de împrumut cu dobândă, pârâtul s-a obligat să achite reclamantului plata în 60 rate lunare în cuantumul menționat în graficul de achitare, echivalent în lei MD la cursul de achitare,

stabilit la ziua efectuării plății.

A mai susținut că, pârâtul nu și-a onorat obligațiile contractuale privind achitarea în timp util a ratelor, astfel a încălcat prevederile cap. 5 al contractului de împrumut.

A notat că, conform contractului de fidejusiune nr. XXXXXXXXX din XX decembrie XXXX, Leahu Ruxanda și-a sumat obligația de a achita integral datoriile lui Leahu Aurel față de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, conform contractului de împrumut cu dobândă nr. XXXXXXXXX din XX decembrie XXX.

A relevat că, la data de 08 iulie 2019, pârâților le-au fost expediate notificările cu nr. 4569, 4570, 4571, 4572, prin care au fost somați să achite datoria. Pârâții nu au reacționat la somațiile expediate, lăsându-le fără răspuns.

În drept, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL și-a întemeiat acțiunea pe dispozițiile art. art. 858, art. 901, art. 1248, art. 942 alin. (4), art. 864 alin. (2), 796-816, art. 1628, art. 1633, art. 1637, art. 1640 din Codul civil.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL. S-a încasat în mod solidar de la Leahu Aurel și Leahu Ruxanda în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL datoria la contractul de împrumut cu dobânda în sumă de 258,88 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM, la momentul executării hotărârii. S-a încasat în mod solidar de la Leahu Aurel și Leahu Ruxanda în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL cheltuielile de judecată în sumă de 270 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 14 decembrie 2020, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL. S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1294,37 de lei, acordându-i pentru aceasta termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate, în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și, împreună cu actele anexate, va fi restituită.

La 29 iunie 2021, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus cerere de apel motivată și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1294,37 de lei.

Prin încheierea din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, din motiv că apelanta nu a lichidat integral neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

La 14 iulie 2021, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a declarat recurs împotriva încheierii din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și remiterea cauzei în instanța de apel pentru judecare în fond.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, casată

încheierea din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de apel în fond.

Prin decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL și menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, la XX decembrie XXX, între OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL și Leahu Aurel a fost încheiat contractul de împrumut cu dobândă nr. XXXXXXXXX, potrivit căruia OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, în calitate de împrumutător, i-a acordat un împrumut lui Leahu Aurel, în calitate de împrumutat, în mărime de 6000 dolari SUA, cu termen de rambursare până la data de 15 decembrie 2020, termenul de utilizare al împrumutului 48 luni, cu o dobândă anuală de 21,95 %, comision de acordare a împrumutului - 240 dolari SUA și comision de administrare lunar de 42 dolari SUA, iar Leahu Aurel și-a asumat obligația de a rambursa suma împrumutului primit, inclusiv dobânda și alte plăți ce pot surveni din prezentul contract.

La fel, s-a stabilit că, la data de 08 decembrie 2015, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. XXXXXXXXX, prin care Leahu Ruxanda și-a asumat obligația să răspundă solidar cu Leahu Aurel față de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, în cazul neexecutării la timp a obligației de plată, conform contractului de împrumut cu dobândă nr. XXXXXXXXX din XX decembrie XXXX.

Ulterior, la XX octombrie XXX, părțile au încheiat acordul adițional nr. X la contractul de împrumut cu dobândă pentru consumatori nr. XXXXXXXXX din XX decembrie XXXX, prin care părțile au modificat termenul de utilizare a împrumutului: 60 luni; cota parte din suma împrumutului restant din plățile lunare restante - 562,30 dolari SUA se însușește la soldul împrumutului - 2314,09 dolari SUA, formând în total suma de 2876,38 dolari SUA, la care se aplică dobânda contractuală în cuantumul și condițiile stabilite în contract; dobânda neachitată la situația din 15 octombrie 2018 în sumă de 195,34 dolari SUA plus comisionul și alte datorii restante neachitate la situația din 15 octombrie 2018 - 168 dolari SUA, urmează să fie achitate până la data de 15 februarie 2018, conform noului grafic de plăți; a fost înghețată penalitatea calculată și neachitată la situația din 15 octombrie 2018 în sumă de 209,82 dolari SUA cu condiția respectării de către împrumutat a prevederilor graficului de plată.

Instanța de apel a mai reținut că, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL prestează servicii de acordare a împrumuturilor, iar contractul încheiat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL cu Leahu Aurel privind acordarea creditului personal reprezintă contract de consum a împrumutului acordat și, pentru care, acestuia îi sunt aplicabile dispozițiile privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, prevăzute în Cartea a treia, Titlul II, Capitolul V, art. art. 1069-1081 din Codul civil.

Astfel, instanța de apel analizând prevederile art. art. 328 alin. (1) și alin. (2), 329 alin. (1) și alin. (2), 1069 alin. (4), 1071, 1072 alin. (1), 1765 din Codul civil, art. 3 din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, precum și prevederile art. 16 lit. a) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, în coraport cu materialele cauzei, a conchis că instanța de

fond temeinic și legal a concluzionat că OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a admis în textul contractului clauze abuzive, prin introducerea la pct. 2.4 și pct. 2.6 în contractul de împrumut nr. XXXXXX din X decembrie XXXX a unui comision de acordare în mărime de 240 dolari SUA și, respectiv, a unui comision de administrare lunar în mărime de 42 dolari SUA, or, acestea au menirea de a crea consumatorului condiții disproporționale în raport cu persoana împrumutătorului, fapt care este inadmisibil în cadrul relațiilor cu consumatorii.

La acest segment, a reiterat că administrarea împrumuturilor pe care le oferă reclamanta/apelantă, face parte din activitatea firească a OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, care este un profesionist ce se ocupă cu acordarea împrumuturilor, iar costurile ce apar în legătură cu administrarea acestuia urmează a fi acoperită prin perceperea dobânzii. Apelanta nu a motivat în ce mod aceste încasări sunt necesare, nu a justificat oportunitatea încasării comisioanelor pretinse, rațiunea încasării comisioanelor nefiind indicată nici în conținutul contractului de împrumut, precum și nu a fost adusă nici la cunoștința consumatorului, or, aceste cheltuieli pot fi justificate doar prin prisma încasării unei dobânzi contractuale și nicidecum în ceea ce privește încasarea comisioanelor.

Instanța de apel a remarcat, că contractul de împrumut încheiat între părți, reprezintă un acord sinalagmatic, astfel în temeiul acestuia, participanții raportului juridic dispun de drepturi și obligații corelative. Astfel, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, prin introducerea comisioanelor de acordare și de administrare, impune consumatorului executarea unei obligații, fără a-i acorda debitorului o contraprestație în acest sens. Acordarea împrumutului nu poate fi calificată drept un temei care justifică automat încasarea comisioanelor, iar comisioanele de acordare și de administrare prin natura sa nu au la bază nici un suport juridic, apelantul/reclamant nemotivând oportunitatea și necesitatea acestuia, astfel comisioanele pretinse au de fapt caracterul unei dobânzi camuflate, faptul dat fiind inadmisibil în raport cu consumatorii.

De asemenea, instanța de apel a notat că, în contractul de împrumut părțile au stabilit o dobândă anuală în mărime de 21,95 % anual, iar apelanta pretinde o dublă prestație. Astfel, instanța de apel a conchis că, în contract creditorul urma să indice scopul pentru care au fost percepute comisioanele, destinația acestora, astfel încât să ofere consumatorului toate informațiile necesare în raport de care ultimul alege să încheie sau nu contractul respectiv, urma să se specifice care sunt operațiunile concrete, pe care creditorul se obligă să le efectueze, în schimbul acestor comisioane. Creditorul urma să furnizeze servicii care constituie o contraprestație și care să justifice perceperea acestui comision, în plus, redactarea acestor clauze să nu fie lipsită de claritate. Cuprinsul contractului urmează să conțină precizări, cu privire la fundamentul perceperii acestor comisioane ori destinației acestora, să conțină motivele care justifică remunerația corespunzătoare acestui comision, în condițiile în care se contestă că creditorul este obligat să furnizeze o contraprestație reală, pentru a obține comisionul menționat. Obligației consumatorului de a plăti comisioanele nu îi corespunde o obligație corelativă și echivalentă a profesionistului de a presta un serviciu suplimentar acordării împrumutului. S-a constatat că prin aceste clauze se încalcă obligația de bună-credință în raport cu debitorul, deoarece încasarea

comisioanelor respective nu este justificată prin contraprestații din partea creditorului.

Instanța de apel a stabilit că contractul de împrumut, care formează obiectul acestei cauze, constituie un contract de adeziune, în care clauzele sânt formulate în prealabil de către OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, consumatorul neavând posibilitatea de a influența conținutul lor, fiind pus în situația de a accepta încheierea contractului în condițiile impuse ori de a renunța la încheierea lui.

În concluzie, instanța de apel a constatat că, soluția instanței de fond este corectă, întemeiată și fondată, iar cererea de apel este una formală, declarată din simplu dezacord cu soluția instanței de fond.

La 28 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a depus recurs împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În susținerea recursului, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată, deoarece circumstanțele cauzei civile nu au fost constatate just de către instanța de apel, astfel, a dat o apreciere incorectă a situației în fapt și de drept a cauzei, instanța nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 19 mai 2022. Decizia motivată din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de recurentă la 06 octombrie 2022, fapt confirmat prin extrasul poștei electronice (f.d. 187).

Astfel, recursul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL, la 28 noiembrie 2022, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 21 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimaților Leahu Aurel și Leahu Ruxanda copia recursului declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.214).

Până la examinarea recursului, intimații Leahu Aurel și Leahu Ruxanda nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință la recursul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL.

La 31 iulie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.246 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra

în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate rezultă că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

La caz, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de către OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.270 și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

#### d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată, împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Leahu Aurel și Leahu Ruxanda cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos